

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-1092
Konu : Sayın Özlem ÇERÇİOĞLU' nun
7/720 Esas No' lu Yazılı Soru Önergesi

14/12/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 19.11.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1360 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Aydın Milletvekili Sayın Özlem ÇERÇİOĞLU' nun "Büyükmenderes Nehrindeki kirliliğe ilişkin" 7/720 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysele EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yazı (3sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZLEM ÇERÇİOĞLU' NUN
7/720 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Bakanlığınızın daha öncede medyaya birçok kez yer almış olan Büyük Menderes Nehrinin kirliliği konusunda yaptığı çalışmalar nelerdir?*

CEVAP 1. Büyük Menderes Nehri havzasında ana hedefi nehir havzası bazında entegre yönetim olan Büyük Menderes Havzası Yönetim Planı hazırlanmıştır. Bu havza Su Çerçeve Direktifi'nin Türkiye'de uygulanması için pilot havzadır. Ayrıca, Türkiye'de Su Sektörü İçin Kapasite Geliştirme Projesi-AB Eşleştirme Projesinde Büyük Menderes Nehir Havzasında pilot çalışma yapılacaktır. Proje kapsamında 3 adet AB Direktifi (Su Çerçeve Direktifi, Suda Tehlikeli Maddeler Direktifi, Kentsel Atıksu Arıtımı Direktifi) ele alınacaktır. 2009 yılında tamamlanması planlanan proje, AB çalışmalarımızı önemli ölçüde yönlendirecektir.

Büyük Menderes Nehrinin mansaptan membasına kadar izlenmesi, kontrolü, ortak uygulamalar gerçekleştirilmesi amacıyla; Denizli, Aydın ve Uşak illerinin ve havzada yer alan tüm belediyelerin yer aldığı, Büyük Menderes Havzası Birliği'nin oluşturulması çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca Denizli İl Çevre ve Orman Müdürlüğümüzce Büyük Menderes Nehrinin kirlilik yükünün tespiti amacıyla Bakanlığımız Çevre Referans laboratuvarı ile çalışma başlatılmış olup, Mart Temmuz ve Ekim aylarında numune çalışmaları gerçekleştirilmiş olup, çalışma sürdürülmektedir.

SORU 2. *Uşak ve Denizli Bölgelerinde deri ve tekstil sanayi kuruluşlarının kaçık arıtma tesisine sahiptir? Arıtma tesisi bulunmayan veya arıtma tesisi olup da mevzuata uygun çalıştırmayan sanayi kuruluşları hakkında cezai işlem uygulanmış mıdır?*

CEVAP 2. Denizli ilinin Büyük Menderes havzası içinde kalan bölümünde evsel nitelikli atıksuların arıtılması için Merkez ve Akköy ilçesi atıksu arıtma tesisleri bulunmaktadır. II. Etap atıksu arıtma tesisinin yer tespiti tamamlanarak, yapım çalışmalarına başlanmıştır. Denizli ilinin Büyük Menderes havzasında kalan Bekilli, Buldan, Çal, Güney, Kale, Sarayköy, Tavas yerleşimleri iş termin planı vermiştir. Ancak Babadağ ve Çivril yerleşimlerinden iş termin planı verilmemiştir. 180 civarındaki önemli kirlletici kaynak niteliğindeki işletme Organize Sanayi Bölgesi içerisinde faaliyet göstermekte ve organize sanayi bölgesinin atıksu arıtma tesisi düzenli olarak çalıştırılmaktadır.

Denizli İl Çevre ve Orman Müdürlüğümüzce mevcut atıksu arıtma tesislerinin düzenli olarak çalıştırılıp çalıştırılmadığı denetlenmekte ve denetim amaçlı numune alma çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 2007 yılı içerisinde en son Ağustos ayı içerisinde tüm tekstil boyahaneleri ile Organize Sanayi Bölgesi Ortak Atıksu Arıtma Tesisinden numune alınmış olup, atıksu arıtma tesislerinde proses kaynaklı olarak yağ ve gres ile sülfit parametrelerinde olumsuzluklar olduğu belirlenmiş ve işletmeler bu parametreleri yönetmelik değerlerine çekmeleri hususunda uyarılarak süre verilmiş, herhangi bir yasal işlem uygulanmamıştır.

Uşak ilinde Çanlı ve Yeni Tabakhane'de faaliyet gösteren çevreyi olumsuz etkileyen tesisler Karma Organize Sanayi Bölgesine (KOSB) taşınmıştır. KOSB' nde bulunan atıksu arıtma tesisi 15.11.2006 tarihinde işletmeye alınmıştır. Mevcut kapasitesi 24.000 m³/gün, hedeflenen kapasitesi 32.000 m³/gün olan atıksu arıtma tesisinde şu anda 8.000 m³/gün atıksu arıtılmaktadır.

Uşak ilindeki diğer Organize Sanayi Bölgesinin de Atıksu Arıtma Tesisleri tamamlanmış ve çalıştırılmaktadır. Uşak Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi 10.03.2007 tarihinde işletmeye alınmış olup; Deşarj İzni Kapsamında İl Çevre ve Orman Müdürlüğümüz tarafından değerlendirme aşamasındadır. Bu iki Organize Sanayi Bölgeleri dışında faaliyet gösteren 18 Tekstil işletmesinin bir tanesi, Karma Organize Sanayi Bölgesine taşınmış, 4 tanesi ise ya kapanmış ya da sulu işlemlerini durdurmuştur. 12 tanesinin ise arıtma tesisleri işletmeye alma aşamasına gelmiştir. Bu işletmelerden 1 tanesi, atıksu arıtma tesisini yapma yönünde bir çalışma gerçekleştirmediği için, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesinin (f) bendi uyarınca 64.680 YTL idari para cezası ile cezalandırılmış olup, söz konusu işletmeye atıksu arıtma tesisini yapması konusunda denetimler devam etmektedir.

Yine Büyük Menderes Havzası'nda faaliyet gösteren bir işletmeye ise; Atıksu arıtma tesisini çalıştırmasına rağmen, SKKY sektör sınır değerleri aştığı ve kirliliğe neden olduğu için, 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesinin (1) bendine göre 25.872 YTL idari para cezası uygulanmıştır.

15.12.2006 tarihinde işletmeye alınan Uşak ili Merkez Atıksu Arıtma Tesisi şu anda deşarj izni kapsamında değerlendirilmektedir. Merkez İlçe haricinde geriye kalan 5 ilçe ve 21 belde belediyesinden ise Bakanlığımızın yayınladığı genelgeler çerçevesinde atıksu arıtma tesisleri iş termin planları istenmiş ve hazırlanmıştır.

Ayrıca, Büyük Menderes Nehri, yan kolları, Bafa Gölü ve Havza'daki mevcut bazı yer altı suyu kuyularında, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri çerçevesinde, toplam 66 istasyonda periyodik olarak su kalitesi izleme çalışmaları yapılmıştır. Daha sonra, kirlilik gözlem istasyon sayısı her yıl kirlilik yükünün yoğun olduğu kritik noktalara göre giderek azaltılmış ve halen 31 kritik noktada bulunan gözlem istasyonlarında bu çalışmalar sürdürülmektedir.

SORU 3. *Büyük Menderes Nehri sularının tarımsal sulamada kullanılması sonucu oluşan toprak kirliliği ve tuzlanmaya karşı bir önlem alınmış mıdır?*

CEVAP 3. Büyük Menderes Nehri havzasındaki ovalarda tarımsal üretimlerde bu nehrin suları kullanılmaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün projeli sulama yatırımları için hazırlanan Planlama raporlarında tuzluluk, sodyumluluk ve taban suyu sorunu olan alanlarda drenaj sistemleri tam olarak önerilmekte ve projelendirilerek uygulanmaktadır. Bunun yanında çiftçilerimizin sulama konusunda bilinçlendirilmesi için ilgili bakanlık nezdinde sulama eğitimi ve yayım faaliyetlerinin sürekli bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

SORU 4. *Toprak kirliliği ve tuzlanma nedeniyle tarım ürünü rekoltelerinde büyük düşüşler yaşanmaktadır. Bu konuda çiftçilerimize herhangi bir bilgilendirme toplantısı yapılmış mıdır?*

CEVAP 4. Sorulan husus Bakanlığımız görevleriyle ilgili olmadığından cevaplandırılmamıştır

SORU 5. *Ülkemizin yeşil varlığının toprak kirliliği, çölleşme tehlikelerine karşı korunması için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?*

CEVAP 5. Bakanlığımızca Çölleşme ile Mücadele Ulusal Eylem Programı; kamu kurum-kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile hazırlanarak 9 Mart 2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çölleşme ile Mücadele Ulusal Eylem Programının temel amacı; Ülkedeki çölleşmeye yol açan etmenleri saptayarak bu sorunların devlet, yerel örgütler, arazi sahipleri ve halkın katılımıyla nasıl çözümlenebileceğini ortaya koymaktır.

Eylem programı kapsamında ilgili kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetler;

- Ormanların planlanması çalışmalarında odun üretimi temeline dayanan planlama yaklaşımı terk edilerek, ormanların fonksiyonlarını ön plana çıkaran fonksiyonel planlama metodu uygulanmaya başlanmıştır.
- Sulak alan yönetim planları hazırlanmış,
- Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu uygulamaya girmiştir.
- Toprak Kirliliği Kontrol Yönetmeliği çıkarılmıştır.
- Hava kirliliğinin ormanlar üzerine etkisini azaltmak amacıyla ormanların izlenmesine yönelik bir proje başlatılmış ve uygulanmaktadır.
- Mera arazilerinin kabiliyet sınıflarına uygun olarak kullanılmasının sağlanması amaçlı ve TÜBİTAK destekli "Ulusal Mera Kullanım ve Yönetim" projesi çalışmaları devam etmektedir
- Su havzalarının korunması amacıyla muhafaza ormanları tesis edilmektedir. Bu yerlerde arazinin bozulmasına yönelik herhangi bir faaliyete müsaade edilmemektedir
- Birleşmiş Milletler Çevre Programının dünya çapında başlatmış olduğu 1 milyar ağaç dikim kampanyasına Bakanlığımızca 200 milyon adet fidan ile destek verilmiştir.
- Kamuoyunun bilinçlendirilmesi ve bilgilendirilmesi amacıyla;

Çeşitli filmler, poster, broşür gibi yazılı dokümanlar, paneller, öğrencilere yönelik eğitim, cep telefonlarına kısa mesaj gönderilmesi, çeşitli spor turnuvaları, fotoğraf sergisi düzenlenmiş ve bu sergi pek çok ilimizle birlikte Cezayir'de sergilenmiş ve ayrıca yılın anısına hatıra pulu ve milli piyango çekilişi düzenlenmiştir.

Ayrıca Bakanlığımızca yürütülen faaliyetlerden ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrolü ve mera ıslahı uygulamaları bire bir çölleşmeyi önlemeye yöneliktir. Bu kapsamda Ülkemizde bugüne kadar 1.935.479 hektar ağaçlandırma, 398.450 hektar bozuk orman rehabilitasyonu, 652.508 hektar erozyon kontrolü, 138.204 hektar yeşil kuşak ağaçlandırması, 64.007 hektar özel ağaçlandırma ve 109.791 hektar mera ıslahı çalışması gerçekleştirilmiştir.

